

УСАМІТНЕНИЙ ВІДПОЧИНОК ЯК ТРЕНД ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ SECLUDED REST AS A TOURIST MARKET TREND

У статті досліджено тенденцію прагнення мандрівника до усамітнення з собою та своїми думками. Усамітнення отримало нову хвилю популярності на міжнародному та вітчизняному туристичному ринку. Прослідковується все більша відмова від масових групових турів та поїздок (на основі статистичних даних). Усамітнений відпочинок забезпечує саморозвиток та унікальний досвід самопізнання, відновлення фізичного й психологічного здоров'я людини. Унікальні дизайнерські проекти будиночків («таємні будинки»), шале чи невеликих готелів для комфортного усамітнення в лісі або горах, біля водойм чи у долині. Україна, завдяки своїм природним багатствам, пропонує на вибір багато ідеальних локацій для усамітнення від негативної інформації та нестабільності зовнішнього світу для поглиблення у свій внутрішній світ.

Ключові слова: туристичний тренд, усамітнення, усамітнений відпочинок, туристичний ринок, таємні будинки, таємні мандрівки.

The article examines the tendency of the traveler to seek solitude with himself and his thoughts. Solitude has received a new wave of popularity on the international and domestic tourist market. There is an increasing rejection of mass group tours and trips (based on statistical data). According to a study by the World Travel and Tourism Council, about half of travelers worldwide traveled within their own country. In Ukraine, solo travel has doubled. According to the results of a survey conducted by the European Tourist Commission, the majority of Europeans in 2022 preferred short-term trips to less crowded, unfamiliar places, natural sites, national parks, rural settlements, protected areas. The issue of security is important. Travel insurance is always a good idea. The understanding of the role of a healthy lifestyle is growing. The importance of a healthy ecology is growing for solitary rest. This promotes interest in tourism in forest and rural regions, in particular, on weekends. There is an increase in demand for places where there is a balanced interaction of local residents and nature, hospitality and respect for privacy. Accordingly, the use of houses or separate apartments, tents is increasingly popular. All this affects the demand and supply of services in the tourist market. Secluded rest provides self-development and a unique experience of self-discovery, restoration of a person's physical and psychological health. It provides ample opportunities for self-reflection and growth with the joy of unlimited freedom. Unique design projects of houses, chalets or small hotels for comfortable seclusion in the forest or mountains, near water bodies or in the valley. Ukraine, thanks to its natural wealth, offers a choice of many ideal locations for seclusion from negative information and instability of the outside world to deepen your inner world. The importance of a healthy ecology of the country is growing for secluded recreation. Solo travel is becoming increasingly popular thanks to the internet, mobile apps and social media. They are used to obtain information or purchase any tourist services. Thus, the established trend will contribute to the construction of quality tourist products with selected customer segments.

Key words: tourist trend, seclusion, secluded rest, tourist market, secret houses, secret journeys.

УДК 379.852

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.82-21>

Баженова С.Е.¹

д.істор.н.,
старший науковий співробітник,
професор, завідувач кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи,
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка

Bazhenova Stefaniia

Kamianets-Podilskyi National University
named after Ivan Ohienko

Постановка проблеми. Сьогодні туризм є активним елементом у переліку потреб сучасної людини та її сім'ї. Поряд з різними видами мандрівок, у пріоритеті все більше є усамітнений відпочинок. Тепер більшість мандрівників хочуть мінімізувати контакти зі сторонніми, шукають нових вражень, залишаючись наодинці зі своїми думками. Віддалені хатинки на природі, можливо навіть у важкодоступних місцях, комфортні сучасні умови – неєдині вимоги потенційних споживачів такого виду туристичних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичної бази, що стосується саме усамітненого відпочинку на разі недостатньо. Є публікації науковців дотичних тем, наприклад, які розглядають глобальні тенденції розвитку туризму, його детермінанти, екологічний та сільський туризм (Григоренко М.; Даниленко-Кульчицька В.А.; Дудяк Р.П., Гошко О.І.; Любохинець Л.С.; Романова А.); осо-

бливості внутрішнього туризму, його розвиток та нові виклики (Рихліцький В.; Фастовець О.О.); індивідуальний відпочинок (як форма, що відрізняється від групового типового відпочинку). Зокрема, багато досліджень американськими вченими солоподорожей та їх особливостей у сучасному світі (Huang H., Liu S.Q., Kandampully J.; Martin J.G.; Ernzt I., Marton Z.; Martin J.G.).

Було опрацьовано, були практичного характеру: статистичні дані, офіційні сайти та проекти.

Керівник Мальцев Е. та експерти Presidents' MBA kmbs обговорюють сучасні тренди туристичної галузі, шукають головні її атрибути у майбутньому та виклики.

Українська фотографиня, блогерка, художниця, дизайнерка і мандрівниця Беркута Ю. дослідила понад 100 секретних будинків, котеджів та глемпінгів для усамітненого відпочинку в Україні та помістила їх на мапу «300 Інстаграмних місць

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3920-285X>

України». Сайт «Коли в наступну?» пропонують «Таємні маршрути» у різних частинах України. Також DOVKOLA як проєкт розпочався у формі блогу про подорожі Україною ще у 2015 році. А тепер він переріс у мультимедіальне медіа, яке допомагає читачам дізнатися про цікаві місця в Україні, зокрема, й будинки та невеликі готелі для усамітнення у будь-яку пору року.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд особливостей та пропозицій усамітненого відпочинку як сучасного тренду на туристичному ринку, який оговтується від минулих криз (ковід, війна). Сучасний туризм адаптувався до змін, які безпосередньо пов'язані з поведінкою користувачів туристичних послуг, їх вподобаннями й потребами. Особливо яскраво відображені ці зміни у формуванні попиту і пропозиції, оскільки спостерігається зацікавлення усамітненим відпочинком.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2020 році уся світова туристична індустрія зазнала серйозної кризи у наслідок стрімкого поширення коронавірусу (COVID-2019) по всій планеті. Не буде перебільшенням сказати, що 2021 рік став віхою у створенні нової культури подорожей. Як і сама туристична індустрія, громадське розуміння подорожей також змінюється, що призвело до появи кількох помітних тенденцій, які розвиваються надалі. Першою глобальною тенденцією, яка виникла після того, як більшість країн закрили свої кордони для іноземців, стало збільшення частки внутрішніх подорожей в усіх країнах світу. Варто відзначити неабиякий розвиток внутрішнього туризму. Багато туристів завдяки суттєвим обмеженням переосмислили вимоги до туристичних напрямків, почали обирати замість пляжного відпочинку «all inclusive» зелений або сільський туризм, подорожі у віддалені регіони [3, с. 121]. Це сприяло розвитку усамітненого відпочинку.

Згідно з дослідженням Всесвітньої ради подорожей і туризму, близько половини мандрівників у всьому світі подорожували в межах своєї країни. В Україні зростання соло-подорожей відбулося у два рази: кількість туристів, що подорожують самі збільшилась з 17% у листопаді 2019 року до 30% у липні 2020 року [12].

Нині й справді відбувається стабільний перехід від масового до індивідуального туризму, для якого характерні різні специфічні потреби. Вони є передумовою необхідності підтримувати людиною власного фізичного здоров'я та психологічного благополуччя, займатися хобі та отримувати нові враження. Відповідно до результатів опитування, проведеним Європейською туристичною комісією, більшість європейців 2022 року віддало перевагу короткостроковим подорожам до менш людних, незнайомих місць, природних об'єктів, національних парків, сільських поселень, заповідних територій [2].

Індивідуальні подорожі стають все більш популярними завдяки мобільним додаткам та соціальним групам. І справді, у мирному 2020 році 60% українців планували подорожі самостійно. Навіть більше, 28% подорожували поодиночі, що трохи більше, ніж в Європі (27%) і в середньому у світі (24%) [9].

Окрім екологічності, усамітники також зацікавлені в естетиці поїздок. Відповідно до Pinterest Predicts, щорічного звіту про тенденції наступного року на основі аналізу даних користувачів, очікувався бум поїздок у 2023 році, оскільки вони можуть бути більш естетичними, зручними та екологічними, ніж авіаперельоти [17]. Згідно з даними, з вересня 2020 року по вересень 2022 року кількість шпильок Pinterest для «естетики поїздки на поїзді» зросла на 205 відсотків, «естетики поїздки на поїзді» – на 40 відсотків, а «естетики інтеррейлінгу в Європі» – на 105 відсотків [17].

Спеціалісти вважають, що надалі буде підтримуватися тенденція до скорочення часу, який виділяє людина на відпочинок. Цьому сприяють умови невизначеності та зміни на ринку праці (віддалена робота), зменшенням рівня стабільності роботи. Тому люди використовують короткі канікули, вибираючи маршрути з меншим часом на добирання до кінцевої точки. Але ці споживачі туристичних послуг готові витратити більше грошей. Вони шукають місця для уникнення стресу та відпочинку наодинці. Тим більше економічний та технологічний розвиток підсилюють цю тенденцію [4, с. 162–163].

Окрім цього, надалі вдосконалюються Інтернет-технології, тому зростає їх значення використання для отримання інформації чи придбання будь-яких туристичних послуг. Усамітнений відпочинок як вид туризму не є винятком. У результаті у людини кращий доступ до необхідної інформації, простота самостійного комплектування пакетів послуг, знижки на квитки та зміни в схемах продажу. Все це від бажання мандрівника втекти від організованих групових виїздів, які не дають достатньої інтимності та конфіденційності. У зв'язку з цим появляється тенденція до безпосереднього резервування поїздок, зокрема через офіційні вебсайти, розвитку способів самостійного бронювання квитків і розміщення. Мода на місцеві локації формувалася через соціальні мережі: мандрівники приймали рішення, куди поїхати, побачивши привабливе фото/відео туристичної локації в Instagram або Facebook [3, с. 124].

Водночас зростає розуміння ролі здорового способу життя, що сприяє збільшенню попиту на послуги з біологічним відновленням організму. Для усамітненого відпочинку зростає значення здорової екології. Це сприяє зацікавлення туризмом у лісових та сільських регіонах, зокрема, на вихідні. Відзначається збільшення попиту на місця, де є збалансована взаємодія місцевих жителів та природи, забезпечення гостинності та

поваги до приватного життя. Відповідно все більш популярним є користування будиночками чи окремими апартаментами, наметам [2]. Туристи віддають перевагу місцям, де місцеві мешканці пропонують теплий прийом та приготовлені традиційні домашні страви, за потреби надають цікаву інформацію, пов'язану з історією та життям місцевої громади [4, с. 164]. Це все впливає на попит та пропозицію послуг туристичного ринку. Прогноз змін у поведінці потенційних споживачів дає передумови створення нових моделей співпраці та успішних туристичних пропозицій.

Важливим елементом у підготовці усамітненого відпочинку є вибір відповідного пункту призначення. Незалежно від того, чи людина поїде в багато країнну подорож, чи у міську або сільську відпустку, все-таки деякі місця більше підходять для індивідуальних подорожей, ніж інші. Існують напрямки для самотності та напрямки, де мандрівники збираються разом для розваг та знайомлення. У кожному куточку земної кулі є напрямки для усамітнених подорожей у будь-яку пору року (краще міжсезоння) [13]. Туристичні компанії пропонують різні надійні напрямки для самотніх мандрівок залежно від вподобань потенційного споживача.

Новим трендом в українському самотньому туризмі є так звані таємні хатинки для відпочинку. Її ідея полягає у тому, що мандрівник бронює мультифункціональне та стильне житло, шале або будиночок у скандинавському стилі віддалене від усього: без шуму та сусідів, далеко від основних туристичних маршрутів. Важливим є природа і тиша. Самітники обирають ідеальне місце для перезавантаження [1]. Ще ці хатинки можуть називати «таємними», «секретними», «усамітненими».

Отже, будинкам для усамітненого відпочинку притаманне:

- оригінальне розташування в лісі, біля водойми, на деревах, в горах;
- мінімалістичний стиль оселі та оздоблення, використання матеріалів природного походження;
- широкі простори приміщення, високі стелі та вікна, дизайнерський атмосферний інтер'єр;
- будинки у стилі біо-тек розглядаються як одне ціле з навколишнім середовищем (навіть на деревах);
- приголомшливі краєвиди з вікна, великої тераси;
- плюс при наявності чана або сауни;
- технологія «розумний дім»
- повне укомплектування для комфортного проживання: пральна машина, посудомийка, холодильник, кавомашина, підігрів підлоги, кондиціонер, камін, мангал і дрова;
- додаткові послуги, за необхідності доставка їжі тощо.

Можна знайти такі цікаві будиночки у Львівській (Happy Nest Cabin, Black Rock Mountain Retreat, Black rock fire, Black nest, Cosmos Spacecraft, МІКО), в Івано-Франківській (BuboBubo Chalet,

BuboBubo Chalet, DEREVA, GM ECO BUBBLE hotel) та інших областях. Їх нараховують біля 130 в Україні.

На сайті «Коли в наступну?» першою у контекстному меню пропонується потенційному споживачеві сервіс «Таємні мандрівки» як «набір для ефектної, рішучої та спланованої втечі з міста» [8]: надають детальну консультацію доїзду та точки геолокації розміщення (квитки на потяг або автобус, самостійна автонавігація), пропозиції «де гуляти/де їсти/що робити», забезпечують комфортні умови проживання та додаткові послуги. Пропонуються усамітнені хатки серед гір, хатинки з камінами та чанами, будиночки на деревах на заході та центрі України, в Карпатах, Прикарпатті та Закарпатті (на сході тимчасово не працює з відомих причин). Сервіс таємних мандрівок надають можливість відпочинку лише у перевірених хатинках та їх власників, де чудова локація та комфортні умови. Метою є розвиток культури усамітненого проведення часу.

Проект dovkola.media є мультиканальним медіа та пропонують цікаві місця для будь-якого відпочинку в Україні та світі [18]. Зокрема, є інформація про будинки й невеликі готелі для усамітнення. А також створили унікальну платну добірку (закритий ексклюзивний контент) з будиночками, більшість з яких відкрилися лише 2023 року та інформації про них немає в жодних ресурсах. Там пропонуються: унікальний автономний стильний будинок у горах з японською ванною на вулиці; будинок-проект з поєднанням гуцульських традицій й сучасних технологій; стильний романтичний будинок на схилах Дніпра поблизу Києва; справжній будинок на дереві з повноцінним готельним сервісом інші локації.

Таким чином, дійсно є унікальні пропозиції для забезпечення комфортного естетичного усамітненого відпочинку у будь-якій частині України.

Висновки з проведеного дослідження. Усамітнення є базовою потребою людини побути наодинці в тиші та відчутти себе, щоб відновити ментальне здоров'я. Людина прагне усамітнитися для визначення власних потреб та бажань, аналізу свого минулого досвіду чи просто побути наодинці. Відповідно до подій останніх років, для відновлення фізичного та психологічного благополуччя усамітнений відпочинок має попит і є сучасним трендом на ринку туристичних послуг.

Розглянуто вимоги усамітненого відпочинку для відчуття цілковитого спокою, зокрема, віддаленість від туристичних маршрутів та туристів, сусідів, доріг, тобто будь-якого штучного шуму; неймовірні краєвиди (ліс, водойми, гори, долина тощо); комфортні умови проживання (від побутової техніки та кухонного приладдя, сигналізація); додаткові послуги (Інтернет, Smart TV; доставка їжі; оренда велосипедів). Окрім цього, хатинки

для усамітненого відпочинку називають таємними або секретними, здебільшого у сучасному дизайнерському стилі (шато, бутік, біо-тек), з використанням натуральних матеріалів будівництва та оздоблення, просторою архітектурою, інтегровані у природний ландшафт території. Розглянуто пропозиції для мандрівників у різних частинах України

Усамітнений відпочинок стає доступнішим завдяки актуальним пропозиціям на сайтах, різним проєктам, численним мобільним додаткам та соціальним мережам.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Беркута Ю. Секретні будиночки України для усамітнення та відпочинку. URL: <https://julia-berk.com/secret-houses-ukraine/>

2. Григоренко М. Рік без вільних подорожей: що на нас чекає далі. URL: <https://www.unian.ua/tourism/lifehacking/yak-zminilisya-podorozhi-za-rik-pandemiji-i-shcho-potribno-vrahovuvati-turistam-pered-pojizdkoyu-11346067.html>

3. Даниленко-Кульчицька В.А. Вплив пандемії COVID-19 на туристичний ринок світу та України. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Випуск 58-1. С. 120–124.

4. Дудяк Р.П., Гошко О.Й. Прогнозні тренди в розвитку туризму. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 18. Ч. 1. С. 62–164.

5. Любохинець Л.С. Туристичні тренди та основні детермінанти розвитку міжнародного туризму. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 205–209.

6. Романова А. Глобальні тенденції розвитку туризму. *Scientia Fructuosa*, 2017. 116(6), 32–42.

7. Рихліцький В. Внутрішній туризм в Україні мав би рости: як змінилась галузь і куди зник «бюджетний» мандрівник. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/09/23/665405/>

8. Таємні мандрівки. URL: <https://www.maplost.com.ua/secrettrips>

9. Туризм 2020 – тренди, які неможливо було уявити 20 років тому. URL: <https://mind.ua/publications/20208210-turizm-2020-trendi-yak-nemozhливо-bulo-uayviti-20-rokiv-tomu>

10. Фастовець О.О. Розвиток внутрішнього туризму в умовах нової реальності. *Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. праць*. 2020. Вип. 35. С. 23–24.

11. Huang H., Liu S.Q., Kandampully J. Solo Travellers. *Encyclopedia of Tourism Management and Marketing*. 2020. P. 190–193.

12. Context Talks: Туризм майбутнього. URL: <https://kmbs.ua/ua/news/Tourismofthefuture>.

13. Ernszt I., Marton Z. Alone or Not Alone? The Attitudes of Hungarians Towards Solo Travel. URL: https://www.researchgate.net/publication/357594756_Alone_or_Not_Alone_-_The_Attitudes_of_Hungarians_Towards_Solo_Travel#pf6

14. Martin J.G. Considering a solo trip? Here are the 20 things you need to know before you go. URL: <https://www.lonelyplanet.com/articles/20-tips-for-traveling-solo>

15. Solo Travel vs Group Travel: Why Alone is Better 8/10 Times. URL: <https://www.nomadicyak.com/solo-travel-vs-group-travel/>

16. Solo Travel Statistics, Data 2023: Historical Trends, Sources Cited. URL: <https://solotravelerworld.com/about/solo-travel-statistics-data/>

17.5 of the biggest travel trends for 2023: from environmentally friendly train rides and solo travel to wellness retreats, off-season booking and getting help from travel advisers. URL: https://www.scmp.com/magazines/style/luxury/article/3205794/5-biggest-travel-trends-2023-environmentally-friendly-train-rides-and-solo-travel-wellness-retreats?module=perpetual_scroll_0&pgtype=article&campaign=3205794

18.9 будинків й невеликих готелів для усамітнення цього літа. *DOVKOLA.MEDIA*. URL: <https://dovkola.media/9-budynky-y-nevelykykh-hoteliv-dlia-usamitnennia-tsoho-lita/>

19.10 кращих островів для усамітненого відпочинку. URL: <https://www.more-turiv.com.ua/10-krashnix-ostroviv-dlya-usamitnenogo-vidpochinku/>

20.10 top spots for solo travelers in winter (or any other time of year). URL: <https://www.lonelyplanet.com/articles/where-to-go-solo-travel>

REFERENCES:

1. Berkuta Yu. (2022) Sekretni budynochky Ukrainy dlia usamitnennia ta vidpochynku [Secret houses of Ukraine for seclusion and relaxation]. Available at: <https://julia-berk.com/secret-houses-ukraine/> (in Ukrainian)

2. Hryhorenko M. Rik bez vilnykh podorozhei: shcho na nas chekaie dali [A year without free travel: what awaits us next]. Available at: <https://www.unian.ua/tourism/lifehacking/yak-zminilisya-podorozhi-za-rik-pandemiji-i-shcho-potribno-vrahovuvati-turistam-pered-pojizdkoyu-11346067.html>

3. Danylenko-Kulchytska V.A. (2020). Vplyv pandemii COVID-19 na turystychnyi rynek svitu ta Ukrainy [The impact of the COVID-19 pandemic on the world and Ukrainian tourism market]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy*, vol. 58-1, pp. 120–124. (in Ukrainian)

4. Dudiak R.P., Hoshko O.Y. (2018) Prohnozni trendy v rozvytku turyzmu [Forecast trends in the development of tourism]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*, no. 18, ch. 1, pp. 62–164. (in Ukrainian)

5. Liubokhynets L.S. (2020) Turystychni trendy ta osnovni determinanty rozvytku mizhnarodnoho turyzmu [Tourist trends and the main determinants of the development of international tourism]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 2, pp. 205–209. (in Ukrainian)

6. Romanova A. (2017) Hlobalni tendentsii rozvytku turyzmu [Global trends in tourism development]. *Scientia Fructuosa*, vol. 116(6), pp. 32–42. (in Ukrainian)

7. Rykhlitskyi V. Vnutrishnii turyzm v Ukraini mav by rosty: yak zminylas haluz i kudy znyk "biudzhetniy" mandrivnyk [Domestic tourism in Ukraine should grow: how the industry has changed and where the "budget" traveler has disappeared]. *Ekonomichna pravda*. Available at: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/09/23/665405/>

8. Taiemni mandrivky [Secret journeys]. Available at: <https://www.maplost.com.ua/secrettrips>
9. Turyzm 2020 – trendy, yaki nemozhlyvo bulo uiavyty 20 rokiv tomu [Tourism 2020 – trends that were unimaginable 20 years ago]. Available at: <https://mind.ua/publications/20208210-turizm-2020-trendi-yaki-nemozhlyvo-bulo-uyaviti-20-rokiv-tomu>
10. Fastovets O.O. (2020) Rozvytok vnutrishnoho turyzmu v umovakh novoi realnosti [Development of domestic tourism in the new reality]. *Sotsialno-humanitarnyi visnyk: zb. nauk. prats*, vol. 35, pp. 23–24. (in Ukrainian)
11. Huang H., Liu S. Q., Kandampully J. (2020) Solo Travellers. *Encyclopedia of Tourism Management and Marketing*, pp. 190–193. (in English)
12. Context Talks: Tourism of the future. Available at: <https://kmbs.ua/ua/news/Tourismofthefuture>
13. Ernszt I., Marton Z. Alone or Not Alone? The Attitudes of Hungarians Towards Solo Travel. Available at: https://www.researchgate.net/publication/357594756_Alone_or_Not_Alone_-_The_Attitudes_of_Hungarians_Towards_Solo_Travel#pf6
14. Martin J.G. Considering a solo trip? Here are the 20 things you need to know before you go. Available at: <https://www.lonelyplanet.com/articles/20-tips-for-traveling-solo>
15. Solo Travel vs Group Travel: Why Alone is Better 8/10 Times. Available at: <https://www.nomadicyak.com/solo-travel-vs-group-travel/>
16. Solo Travel Statistics, Data 2023: Historical Trends, Sources Cited. Available at: <https://solotraveler-world.com/about/solo-travel-statistics-data/>
17. 5 of the biggest travel trends for 2023: from environmentally friendly train rides and solo travel to wellness retreats, off-season booking and getting help from travel advisers. Available at: https://www.scmp.com/magazines/style/luxury/article/3205794/5-biggest-travel-trends-2023-environmentally-friendly-train-rides-and-solo-travel-wellness-retreats?module=perpetual_scroll_0&pgtype=article&campaign=3205794
18. 9 budynkiv y nevelykykh hoteliv dlia usamitnennia tosoho lita [9 houses and small hotels for seclusion this summer]. *DOVKOLA.MEDIA*. Available at: <https://dovkola.media/9-budynky-y-nevelykykh-hoteliv-dlia-usamitnennia-tsoho-lita/>
19. 10 krashchykh ostroviv dlia usamitnenoho vidpochynku [10 best islands for a secluded vacation]. Available at: <https://www.more-turiv.com.ua/10-krashchix-ostroviv-dlya-usamitnenogo-vidpochynku/>
20. 10 top spots for solo travelers in winter (or any other time of year). Available at: <https://www.lonelyplanet.com/articles/where-to-go-solo-travel>